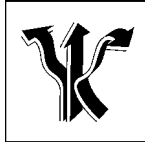

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ОЦІНКА МЕДИЧНОГО БІЗНЕСУ
ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ”
(для магістрів)**

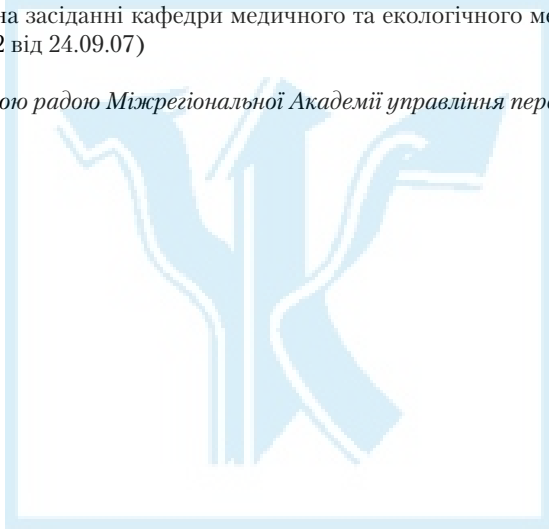
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доктором біологічних наук, професором кафедри медичного та екологічного менеджменту *О. В. Басвою*

Затверджено на засіданні кафедри медичного та екологічного менеджменту (протокол № 2 від 24.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Басва О. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Оцінка медичного бізнесу та управління проектами” (для магістрів). – К.: МАУП, 2008. – 35 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, ситуаційне завдання до самостійної індивідуальної навчально-дослідної роботи та дидактичні матеріали до його виконання з навчальної дисципліни “Оцінка медичного бізнесу та управління проектами”, список літератури та додатки.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В умовах кредитно-модульної системи самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових видів навчальної діяльності.

Основна мета самостійної роботи над навчальним курсом “Оцінка медичного бізнесу та управління проектами” — засвоєння теоретичних і практичних питань навчального курсу, здобуття вмій та навичок узагальнювати і аналізувати економічні та соціальні явища в галузі охорони здоров'я.

Згідно із чинними навчальними планами підготовки фахівців за спеціальністю “Менеджмент організацій”, професійне спрямування “Медичний та фармацевтичний менеджмент”, при вивченні курсу “Оцінка медичного бізнесу та управління проектами” на самостійну роботу відведено 60 % академічного кредиту, і цей час має бути використаний для виконання самостійної індивідуальної роботи.

Формою звіту про виконання студентом другої частини самостійної роботи є Індивідуальна навчально-дослідна розрахункова робота.

Виконуючи індивідуальні завдання, студенти набувають практичних навичок з формування штатних розкладів та системи оплати праці в закладах охорони здоров'я, що має максимально наблизити теоретичний курс до практичної діяльності. Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності студента, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного студента.

СИТУАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Ситуаційне завдання “Аналіз медичного проекту”

Ефективна і правильна організація лікувальної допомоги в сфері акушерства і гінекології багато в чому визначається трансфузіологічними заходами, особливо при наданні анестезіолого-реанімаційної допомоги, терапії різних патологічних станів акушерських, гінекологічних хворих і немовлят.

На сучасному етапі необхідна наявність усіх необхідних трансфузійних засобів, правильного проведення гемотерапії, надання

кваліфікованого контролю і консультацій з питань клінічної трансфузіології.

Тому з метою поліпшення надання медичної допомоги гінекологічним хворим, породіллям, немовлятам і для залучення додаткових коштів у пологовому будинку планується впровадження нового проекту, сутність якого полягає у впровадженні нового структурного підрозділу лікувально-профілактичного закладу — госпрозрахункового відділення трансфузіологічної та еферентної терапії.

Передбачається, що впровадження цього проекту зменшить витрати на співпрацю з міською станцією переливання крові (препарати крові, транспортні затрати, скоротить час відволікання медичної сестри від роботи у відділенні для транспортування препаратів крові).

1. Загальна інформація

Завдання й функції відділення трансфузіології еферентної терапії:

- Заготівля плазми, тромбоцитів, лейкоцитів шляхом використання плазмофереза.
- Облік і збереження консервованої крові і її компонентів, контроль за якістю, термінами її збереження, придатністю для лікувального використання.
- Здійснення різних різновидів гемафереза, фотомодифікації, ультрафільтрації крові й озонотерапії.
- Здійснення і проведення аутогемоплазмадонорства.
- Консультативна допомога відділенням з питань клінічного застосування трансфузії крові і її компонентів, кровозамінників і надання лікувальної допомоги при виникненні посттрансфузійних ускладнень.
- Своєчасна інформація про нові технології використання інфузійних і трансфузійних засобів, еферентних методів терапії, фотомодифікації крові.
- Підготовка й удосконалення лікарів, медичних сестер з методів заготівлі крові і її компонентів, клінічної трансфузіології, способам профілактики і терапії посттрансфузійних реакцій і ускладнень.

Відділення трансфузіології не повинне перетворюватися тільки в підрозділ по заготівлі крові і її компонентів. Головне завдання відділення — методичне керівництво, постійний контроль за правильністю показань до використання компонентів крові, трансфузійна до-

помога. Співробітники відділення повинні працювати в постійному тісному контакті з лікарями різних відділень пологового будинку, пройшовши підвищення кваліфікації і спеціалізацію.

Відділення трансфузіології забезпечує:

- контроль за виконанням усіх вимог, запропонованих до переливання крові і її компонентів;
- проведення різновидів аутоплазмодонорства;
- підготовку, профілактику і терапію кровотеч у жінок груп “високого ризику” даної патології;
- контроль за правильним збереженням і використанням трансфузійних середовищ;
- консультативну і лікувальну допомогу при проведенні екстракорпоральних методів терапії, ультрафільтрації крові при різних патологічних станах в акушерських і гінекологічних хворих;
- консультативну і лікувальну допомогу при виникненні посттрансфузійних ускладнень;
- індивідуальний підбір гемотрансфузійних засобів для пацієнта;
- систематичну підготовку і спеціалізацію лікарів і медичних сестер з питань клінічної трансфузіології, формування донорських кадрів.

Донори підлягають медичному і лабораторному обстеженням відповідно до інструкцій МОЗ України. Кожне відділення повинне мати необхідне устаткування й оснащення для обстеження донорів, заготівлі крові і її компонентів, її фракціонування.

На сучасному етапі, коли констатується зростання вірусних інфекцій, необхідне обстеження донорів на цитомегаловірус, вірус простого герпеса та ін. у зв'язку з небезпекою зараження немовляти.

Досвід роботи Наукового центру акушерства, гінекології і перинатології України свідчить, що таке обстеження можливе лише при наявності лабораторії, оснащеної необхідною апаратурою і реактивами.

Лікар неонатологічного відділення, перш ніж переливати кров і її компоненти дитині, повинний зважити “за і проти” такої терапії. Тим більше, якщо дитині загрожує небезпека зараження вірусною і будь-якою іншою інфекцією.

Особливе місце в заготівлі крові і її компонентів у родопомічній установі займають родичі хворих. Керівник лікувальної установи спеціальним розпорядженням (чи наказом) передбачає постійне проведення роз'яснювальної роботи серед усіх підрозділів лікарні.

Відділення трансфузіології повинне мати необхідний штат і такі приміщення:

- кімнату чекання для донорів;
- кабінет лікаря для обстеження донорів;
- операційну для забору крові;
- кабінет для заготівлі крові і її компонентів;
- кімнату для донорського і лікувального плазмаферезу;
- кімнату для ультрафільтрації крові;
- лабораторії для постановки реакції Вассермана, визначення ВІЛ, антигенів гепатиту, білірубіна, АСТ, АЛТ, групи крові, Rh – фактора, антиеритроцитарних антитіл.

Необхідно також передбачити наявність спеціального устаткування, апаратури (автоматичні сепаратори крові, рефрижераторні центрифуги, плазмоекстрактори, сепаратори для плазмацитаферезу, рефрижератори з температурою – 20–80 °С), пластикових контейнерів, систем для переливання, фільтрів (особливо при масовому переливанні крові і її компонентів). Сучасна трансфузіологія містить у собі ряд розділів і суміжних наук, використовуючи при цьому специфічні методи дослідження загальної, допоміжної й ізольованої перфузії, фракціонування крові, керовану гемодилуцію, екстракорпоральні методи, різні методики гемодіалізу, культивування клітин і їхнє консервування.

Лікар відділення трансфузіології повинен володіти сучасними методами трансфузійної терапії, застосовувати їх з урахуванням властивостей при різних патологічних станах, добре розуміти сутність своїх дій і відповідних реакцій організму, здійснювати контроль за якістю трансфузійних засобів у процесі їхнього виготовлення, збереження і застосування.

Як правило, відділення гемотрансфузіології необхідно створювати у лікарнях на 150 ліжок і більше. При необхідності крім заготівлі крові і її компонентів даний підрозділ здійснює проведення різних видів аутогемоплазмадонорства, екстракорпоральних методів, ультрафільтрації крові, тобто методів профілактики і лікування, пов'язаних із фракціонуванням і впливом на кров.

2. Генеральний план проекту

Питання організації роботи відділення

Відділення сформоване як автономний лікарняний підрозділ пологового будинку, який може надати необхідний обсяг кваліфікованої медичної допомоги при виникненні будь-яких ускладнень, їх небез-

пеку ніколи не можна зневажати). У відділенні повинні знаходитися відповідні набори медикаментів і апаратури для надання реанімації (тонометр, фонендоскоп, ларингоскоп, роторозширювач, язикотримач, інтубаційні трубки, мішок типу “АМБУ” [респіратор], відсмоктувач хірургічний, балон з киснем, електрокардіограф чи кардіоскоп і навіть дефібрилятор).

З огляду на роботу з кров'ю, повинен ретельно проводитись цикл дезинфекції всіх предметів, що контактували з кров'ю: системи переливання крові і плазмафільтри, сама плазма інструменти (затиски, ножиці, пінцети), марлеві кульки і тампони, джгути, флакони, простирадла і підкладні, навіть ковдри і матраци у випадках, коли використані не донорські крісла, а ліжка. Для кожного з цих предметів повинні бути окремі баки і ємності для замочування їх у дезинфікуючих розчинах з наступною утилізацією одноразових предметів. Передстерилізаційне очищення, сушіння і стерилізація (автоклавування) предметів багаторазового використання. Усі ці вимоги є загальними практично для всіх операційних і процедурних, у яких використовуються гемотрансфузії чи які-небудь інвазивні процедури. Єдиною відмінністю є обробка витягнутої від хворих плазми, яку необхідно залити рівним обсягом дезинфікуючого розчину і тільки після відомої (для цього розчину) експозиції зливати в системи каналізації.

За вимогою санепідрезиму необхідна окрема процедурна для роботи з пацієнтами-вірусоносіями. Крім того, бажано роздільне обслуговування пацієнтів, що лікуються в стаціонарі чи амбулаторно (денний стаціонар).

Архітектурно-будівельні споруди

Відділення має бути розташоване автономно (не допускаються наскрізні проходи хворих і персоналу інших відділень) і в наступних приміщеннях:

1. Зал № 1 площею 16,7 м².
2. Зал № 3 — 9,5 м² для роботи з вірусоносіями.
3. Передопераційна (2 шт) — 9,5 м² для розміщення центрифуги, плазмаекстраторів і іншої апаратури.
4. Матеріальна — 9,5 м² для збереження чистої білизни, медикаментів, систем переливання крові і т. п. (запас на 1–4 тижні).
5. Приймальня — 13,5 м².
6. Ординаторська для лікарів і сестер.
7. Донорський відділ — 13,5 м².
8. Лабораторія — 13,5 м².

Процедурні зали

У залі — покриття стін і стелі олійною фарбою. При використанні апаратів лазерного випромінювання олійна фарба стін повинна бути матовою, щоб уникнути променевих відблисків. Підлога паркетна.

Устаткування процедурного залу

1. Донорські крісла чи ліжка з забезпеченням доступу з обох боків.

2. Маніпуляційні столики для розташування апаратів та інструментів, не менше одного для кожного операційного місця.

3. Штативи для внутрішньовенних вливань (1–2 на кожне ліжко).

4. Гвинтові табурети чи інші стільці для персоналу біля кожного місця.

5. Маніпуляційні столи для зборки апаратів і заповнення систем стерильними розчинами. Їх поверхня покрита пластиком, що допускає обробку дезінфікуючими розчинами, а усередині столів, закритих дверцятами, розташовуються видаткові матеріали і невикористовувані в даний момент апарати.

6. Окрема скляна шафа з наборами інструментів і медикаментів першої допомоги і видатковим матеріалом на один робочий день, одноразові шприци.

7. Холодильник побутовий (не менше одного на відділення) і морозильна камера з температурою заморожування до -30°C і температурою збереження до -18°C .

Зали мають настінні бактерицидні лампи, що включаються за розкладом у перервах і після роботи, крім того — опромінювач бактерицидний пересувний (не менше одного на відділення).

3. План маркетингу

Обґрунтування вибору

Відділення трансфузіології не повинне перетворюватися тільки в підрозділ по заготівлі крові і її компонентів. Головне завдання відділення — методичне керівництво, постійний контроль за правильністю показань до використання компонентів крові, трансфузійна допомога. Співробітники відділення повинні працювати в постійному тісному контакті з лікарями різних відділень пологового будинку, пройшовши підвищення кваліфікації і спеціалізацію по даному розділу.

Сучасна трансфузіологія містить у собі ряд розділів і суміжних наук, використовуючи при цьому специфічні методи дослідження: загальну, допоміжну й ізольовану перфузію, фракціонування крові, керовану гемодилуцію, екстракорпоральні методи, різні методики гемодіалізу, культивування клітин і їх консервування.

Лікар відділення трансфузіології повинен володіти сучасними методами трансфузійної терапії, застосовувати їх з урахуванням властивостей при різних патологічних станах, добре розуміти сутність своїх дій і відповідних реакцій організму, здійснювати контроль за якістю трансфузійних засобів у процесі їх виготовлення, збереження і застосування.

Відділення трансфузіології і еферентної терапії створено на базі раніше існуючого пункту переливання крові, тому витрати на відділення відносно невеликі, а саме на апарат “Ізольда” — 5 200 грн (виділено з благодійних внесків) і на ремонт приміщення — кошти закладені в кошторисі пологового будинку.

Аналіз попиту

У зв'язку з тим, що донори підлягають медичному і лабораторно-обстеженню відповідно до інструкцій МОЗ України, кожне відділення повинне мати необхідне устаткування й оснащення для обстеження донорів, заготівлі крові і її компонентів, її фракціонування.

На сучасному етапі, коли констатується зростання вірусних інфекцій, необхідне обстеження донорів на цитомегаловірус, вірус простого герпеса та ін. у зв'язку з безпекою зараження немовляти.

Досвіду роботи Наукового центру акушерства, гінекології і перинатології України свідчить, що таке обстеження можливе лише при наявності лабораторії, оснащеної необхідною апаратурою і реактивами.

Лікар неонатологічного відділення, перш ніж переливати кров і її компоненти дитині, повинний зважити “за і проти” такої терапії. Тим більше, якщо дитині загрожує небезпека зараження вірусною і будь-якою іншою інфекцією. Виходячи з цього, потрібно якомога швидше відходити від методів переливання донорської крові.

При використанні методів трансфузіології і еферентної терапії пацієнту проводять маніпуляції з його власною кров'ю, тому немає загрози зараження або ускладнень несумісності крові.

До того ж проводиться операція по заготовці аутоплазми і у випадках, коли хворому буде потрібне введення плазми, то він одержить свою, що також у неможливість будь-які ускладнення.

Спектр можливості застосування методів плазмаферезу дуже великий і виходить далеко за рамки акушерства, гінекології і неонатології, тому в подальшому є можливість лікувати не лише пацієнтів пологового будинку.

Конкуренція

Відділення трансфузіології та еферентної терапії існує в одному з семи пологових будинків міста. Є подібний Центр у Донецьку, тому і конкуренція у трансфузійного відділення на сьогодні невелика.

Реклама

У зв'язку з тим, що відділення є структурною одиницею державного медичного закладу, то відповідно і грошей на рекламу немає, тому найдоцільніше буде провести конференцію для лікарів міста на базі пологового будинку з дозволу Головного управління охорони здоров'я міста, де буде на високому рівні докладно ознайомлено всіх лікарів з перевагами та методами лікування еферентної терапії.

4. Розрахунки

Таблиця 1

Кількість операцій трансфузіології і еферентної медицини в 2006 р

№ пор.	Показник	К-ть операцій	К-ть пацієнтів	К-ть новонароджених
1	Операції плазмаферезу лікувальні	614	399	16
	З них: одинарні	300		
	подвійні	300		
	фільтраційні	14		
	донорські		283	
2	АУФОК	1688	375	10
3	Озонотерапія (лікувальні курси)	4525	851	80
4	Озонотерапія (профілактичні курси)		648	

Всі розрахунки зроблено згідно з Постановою КМ України № 1138 від 17.09.96 "Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти" (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 449 від 12.05.97, рішенням Конституційного суду № 15-рп/98 від 25.11.98, постановами КМ України № 195 від 15.02.99, № 989 від 11.07.02).

Постійні витрати

Оплата праці працівників бюджетних установ.

Посадові оклади працівників, встановлені згідно з наказом Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.03.06 № 75/122 “Про затвердження змін до Умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення”.

Таблиця 2

Посадові оклади працівників

Найменування посади	Доплати та надбавки										Заробітна плата, грн.
	за кваліфікаційну категорію		за відсоток завідування		оперативне втручання		шкідливі умови праці		Використання дезасобів		
	кат	грн.	%	грн.	%	грн.	%	грн.	%	грн.	
Зав. від., лікар-трансфузіолог	перша	602	10	60,2	40	264,88	15	139,06			1066,14
Сестра медична операційна	вищ.	490					15	73,50	10	56,35	619,85
Сестра медична операційна	б/к	413					15	61,95	10	47,50	522,45
Молодша медична сестра		371							10	37,10	408,10

Таблиця 3

Амортизація апаратів, що використовуються під час операцій, грн

№ пор.	Назва апарату	Вартість, грн.	Розраховано на к-ть операцій	Амортизаційні відрахування, грн.
1	Центрифуга РС-6	18 000,00	25 000	0,72
2	Апарат “Квант 1”	5 200,00	10 000	0,52
3	“ОЗОН УМ 80”	12 000,00	20 000	0,60

**Розрахунки вартості однієї процедури плазмаферезу дискретного
одинарного (заготівля аутоплазми)**

КОД 1110 “Оплата праці працівників бюджетних установ”

Таблиця 4

Вартість однієї процедури для оплати праці

Найменування посади	ФЗП, грн.	Тривалість однієї процедури згідно з хронеметражем, хв	Вартість однієї процедури, грн.
Зав. від., лікар-трансфузіолог 1 кат	1066,14	56	6,63
Сестра медична операційна в/к	619,85	135	8,39
Сестра медична операційна б/к	522,45	135	7,07
Молодша медична сестра	408,10	33,4	1,37
		РАЗОМ	23,46

КОД 1120 “Нарахування на заробітну плату “36,2 % – 8,49 грн.

КОД 1132 “Медикаменти та перев’язувальні матеріали” – 38,01 грн.

Для того, щоб визначити витрати медикаментів, перев’язувальних матеріалів на один плазмаферез дискретний (одинарний) було проведено спостереження.

Таблиця 5

Вартість медикаментів і перев’язувальних матеріалів

№ пор.	Найменування	Одиниця вимірювання	Кількість	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Розчин натрію хлору 0,9 % 400,0	мл	400	2,6
	Розчин натрію хлору 0,9 % 200,0	мл	200	2,2
2	Контейнер Компопласт 300/300	шт.	1	8,21
3	Катетер в/в G-16	шт.	1	3,52
4	Система для переливання крові ПК 22-02	шт.	1	2,4
5	Глюгіцир розчин 75,0	мл	0,75	4,68
6	Кальцію глюконат 10% 10,0 № 10	мл	10	9,04
7	Шприці 10,0	шт.	1	0,42
8	Шприці 5,0	шт.	1	0,32

Закінчення табл. 5

1	2	3	4	5
9	Шприці 2,0	шт.	1	0,24
10	Бинт 7*14	м	0,5	0,04
11	Вага хірургічна	г	40	1,2
12	Спирт 96 °	мл	10	0,33
13	Спирт 70 °	мл	15	0,56
14	Настойка йоду 5 % 10,0	мл	5	0,36
15	Лейкопластир	см	40	0,4
16	Система для забору крові ВК 10-01	шт.	1	1,49
	РАЗОМ			38,01

Таблиця 6

Калькуляція вартості однієї послуги

Найменування позиції (коду)	%	Вартість, грн
1110		23,46
1120		8,49
1132		38,01
амортизація		0,72
накладні витрати	130,00	30,50
СОБІВАРТІСТЬ ПОСЛУГИ		100,46
Витрати на розвиток	20,00	20,09
	РАЗОМ	120,55
	НДС 20,00	24,11
	ВСЬОГО	144,66

До сплати за одну послугу плазмаферезу дискретного (одинарного) (заготівля аутоплазми) – 145,00 грн.

**Розрахунки вартості однієї процедури плазмаферезу
дискретного подвійного**
КОД 1110 “Оплата праці працівників бюджетних установ”

Таблиця 7

Оплата праці персоналу за одну процедуру

Найменування посади	ФЗП, грн.	Тривалість однієї процедури згідно з хронеметражем, хв	Вартість однієї процедури, грн.
Зав. від., лікар-трансфузіолог	1066,14	86	10,19
Сестра медична операційна	619,85	220	13,67
Сестра медична операційна	522,45	220	11,52
Молодша медична сестра	408,10	33,4	1,37
РАЗОМ			36,75

КОД 1120 “Нарахування на заробітну плату” 36,2 % – 13,30 грн.

КОД 1132 “Медикаменти та перев’язувальні матеріали” – 53,5 грн.

Таблиця 8

Вартість медикаментів і перев’язувальних матеріалів

№ пор.	Найменування	Одиниця вимірювання	Кількість	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Розчин натрію хлору 0,9 % 400,0	мл	800	5,2
	Розчин натрію хлору 0,9 % 200,0	мл	200	2,2
2	Контейнер Компопласт 300/300	шт.	2	16,42
3	Катетер в/в G-16	шт.	1	3,52
4	Система для переливання крові ПК 22–02	шт.	1	2,4
5	Глюгіцир розчин 75,0	мл	1,5	9,36
6	Кальцію глюконат 10 % 10,0 № 10	мл	10	9,04
7	Шприці 10,0	шт.	1	0,42
8	Шприці 5,0	шт.	1	0,32
9	Шприці 2,0	шт.	1	0,24
10	Бинт 7*14	м	0,5	0,04
11	Вага хірургічна	г	40	1,2

Закінчення табл. 8

1	2	3	4	5
12	Спирт 96°	мл	10	0,33
13	Спирт 70°	мл	15	0,56
14	Настойка йоду 5 % 10,0	мл	5	0,36
15	Лейкопластир	см	40	0,4
16	Система для забору крові ВК 10–01	шт.	1	1,49
	РАЗОМ			53,5

Таблиця 9

Калькуляція вартості однієї послуги

Найменування позиції (коду)	%	Вартість, грн.
1110		36,75
1120		13,30
1132		53,50
амортизація		0,72
накладні витрати	130,00	47,78
СОБІВАРТІСТЬ ПОСЛУГИ		151,33
Витрати на розвиток	20,00	27,26
	РАЗОМ	178,59
	НДС	20,00
		35,717
	ВСЬОГО	214,30

До сплати за одну послугу плазмаферезу дискретного подвійного 215,00 грн.

Розрахунки вартості однієї процедури плазмаферезу фільтраційного

КОД 1110 “Оплата праці працівників бюджетних установ”

Таблиця 10

Оплата праці персоналу за одну процедуру

Найменування посади з визначенням кваліфікаційної категорії	ФЗП, грн.	Тривалість однієї процедури згідно з хронометражем, хв	Вартість однієї процедури, грн.
Зав. від., лікар-трансфузіолог 1 кат	1066,14	56	6,63
Сестра медична операційна в/к	619,85	135	8,39
Сестра медична операційна б/к	522,45	135	7,07
Молодша медична сестра	408,10	33,4	1,37
	РАЗОМ		23,46

КОД 1120 “Нарахування на заробітну плату “36,2 % – 8,49 грн.

КОД 1132 “Медикаменти та перев’язувальні матеріали” – 38,01 грн.

Таблиця 11

Вартість медикаментів і перев’язувальних матеріалів

№ пор.	Найменування	Одиниця вимірювання	Кількість	Сума, грн.
1	Розчин натрію хлору 0,9 % 400,0	мл	400	2,6
	Розчин натрію хлору 0,9 % 200,0	мл	200	2,2
2	Контейнер Компопласт 300/300	шт.	1	8,21
3	Катетер в/в G-16	шт.	1	3,52
4	Система для переливання крові ПК 22–02	шт.	1	2,4
5	Глюгіцер розчин 75,0	мл	0,75	4,68
6	Кальцію глюконат 10 % 10,0 № 10	мл	10	9,04
7	Шприці 10,0	шт.	1	0,42
8	Шприці 5,0	шт.	1	0,32
9	Шприці 2,0	шт.	1	0,24
10	Бинт 7*14	м	0,5	0,04
11	Вата хірургічна	г	40	1,2
12	Спирт 96 °	мл	10	0,33
13	Спирт 70 °	мл	15	0,56
14	Настойка йоду 5 % 10,0	мл	5	0,36
15	Лейкопластир	см	40	0,4
16	Система для забору крові ВК 10–01	шт.	1	1,49
17	Плазмодіальт	шт.	1	160,00
РАЗОМ				198,01

Таблиця 12

Калькуляція вартості однієї послуги (грн.)

Найменування позиції (коду)	%	Вартість, грн.
1110		23,46
1120		8,49
1132		198,01
амортизація		0,72
накладні витрати	130,00	30,50
СОБІВАРТІСТЬ ПОСЛУГИ		260,46
Витрати на розвиток	20,00	52,09
РАЗОМ		312,55
НДС	20,00	62,50992
ВСЬОГО		375,06

До сплати за одну послугу плазмаферезу фільтраційного 375,10 грн.

Розрахунки вартості однієї процедури озонотерапії
КОД 1110 “Оплата праці працівників бюджетних установ”

Таблиця 13

Оплата праці персоналу за одну процедуру

Найменування посади	ФЗП, грн.	Тривалість однієї процедури згідно з хронометражем, хв	Вартість однієї процедури, грн.
Зав. від., лікар-трансфузіолог	1066,14	12	1,42
Сестра медична операційна	619,85	71	4,41
Молодша медична сестра	408,10	33,4	1,37
РАЗОМ			7,20

КОД 1120 “Нарахування на заробітну плату” 36,2 % – 2,6 грн.

КОД 1132 “Медикаменти та перев’язувальні матеріали” – 5,81 грн.

Для того щоб визначити витрати медикаментів, перев’язувальних матеріалів на одну озонотерапію було проведено спостереження.

Таблиця 14

Вартість медикаментів і перев'язувальних матеріалів

№ пор.	Найменування	Одиниця вимірювання	Кількість	Сума, грн.
1	Розчин натрію хлориду 0,9 % 200,0	мл	200	2,2
2	Система для переливання крові ПК 21-02	шт.	1	2,4
3	Вага хірургічна	г	20	0,6
4	Спирт 96 °	мл	5	0,17
5	Спирт 70 °	мл	5	0,19
6	Лейкопластир	см	25	0,25
РАЗОМ				5,81

Таблиця 15

Калькуляція вартості однієї послуги

Найменування позиції (коду)	%	Вартість, грн
1110		7,20
1120		2,60
1132		5,81
амортизація		0,60
накладні витрати	130,00	9,36
СОБІВАРТІСТЬ ПОСЛУГИ		25,57
Витрати на розвиток	20,00	5,11
РАЗОМ		30,68
НДС		6,1368
ВСЬОГО		36,82

До сплати за одну послугу озонотерапії – 37,00 грн.

Розрахунки вартості однієї процедури ультрафіолетового опромінення (АУФОК)

КОД 1110 “Оплата праці працівників бюджетних установ”

Таблиця 16

Оплата праці персоналу за одну процедуру

Найменування посади	ФЗП, грн.	Тривалість однієї процедури згідно з хронометражем, хв	Вартість однієї процедури, грн.
Зав. від., лікар-трансфузіолог	1066,14	10,2	1,21
Сестра медична операційна	619,85	80	4,97
Молодша медична сестра	408,10	33,4	1,37
РАЗОМ			7,55
Витрати на розвиток		20,00	5,58
РАЗОМ			33,45
	НДС	20,00	6,69
ВСЬОГО			40,14

До сплати за одну послугу ультрафіолетового опромінення – 41 грн.

КОД 1120 “Нарахування на заробітну плату” 36,2 % – 2,73 грн.

КОД 1132 “Медикаменти та перев’язувальні матеріали” – 7,26 грн.

Таблиця 17

Вартість медикаментів і перев’язувальних матеріалів

№ пор.	Найменування	Одиниця вимірювання	Кількість	Сума, грн.
1	Розчин натрію хлору 0,9 % 100,0	мл	100	2
3	Система для переливання крові ПК 21–02	шт.	1	2,4
4	Шприці 2,0	шт.	1	0,24
5	Бинт 7*14	м	0,5	0,04
6	Вата хірургічна	г	40	1,2
7	Спирт 96 °	мл	5	0,17
8	Спирт 70 °	мл	10	0,37
9	Лейкопластир	см	25	0,25
РАЗОМ				7,26

Калькуляція вартості однієї послуги

Найменування позиції (коду)	%	Вартість, грн.
1110		7,55
1120		2,73
1132		7,26
амортизація		0,52
накладні витрати	130,00	9,82
СОБІВАРТІСТЬ ПОСЛУГИ		27,88

**Розрахунки кількості ставок медичного персоналу
та заробітної плати**

Річна норма робочого часу розраховується відповідно до листа Мінпраці від 04.10.05 № 7881/0/14-05/036-15 “*Норма тривалості робочого — норм. часу на 2006 рік*”

Лікарі і фахівці з базовою та неповною вищою медичною освітою:

1950 годин : 12 місяців = 162,5 годин — 9750 хвилин.

Молодший медичний персонал:

1995 годин: 12 місяців = 166,25 годин — 9975 хвилин.

Відділення працює за шестиденним графіком. Робочих днів за рік 306.

Відповідно робочих днів у місяць $306/12 = 25,5$

За один день лікар і медична сестра повинні відпрацювати:

$9750 \text{ хв} / 25,5 = 382 \text{ хв} = 6 \text{ годин } 22 \text{ хвилини}$.

Молодший медичний персонал:

$9975 \text{ хв} / 25,5 = 391 \text{ хв} = 6 \text{ годин } 31 \text{ хвилину}$.

Для роботи відділення потрібно ставок:

лікарів — 1, 25; медсестер — 5, 75, молодшого медичного персоналу — 2.

На пункті переливання крові працюють один лікар, три медсестри та одна санітарка, тому для нормального функціонування потрібно:

додати 0,25 ставки лікарю;

дві медсестри працюватимуть на 1,5 ставки;

одна медсестра з вищою категорією на 1, 75 ставки;

слід взяти ще одну санітарку.

Таблиця 19

Заробітна плата

№ пор.	Посада	Фактична заробітна плата	Кількість ставок	Зарплата, грн
1	Лікар	1066,14	1,25	1332,68
2	Медична сестра вищої категорії	619,85	1,75	1084,74
3	Медична сестра без категорії	522,45	1,5	783,675
4	Санітарка	408,10	1	408,1

Розрахунки доходів і витрат

Таблиця 20

Доходи від надання медичних послуг за проектом

Показник	Кількість операцій	Вартість послуги	Дохід всіх операцій
Операції плазмаферезу			
З них: одинарні	300	145,00 грн.	43500
подвійні	300	215,00 грн.	64500
фільтраційні	14	375,10 грн.	5251,4
донорські	283	215,00 грн.	60845
АУФОК	1688	40,15 грн.	67773,2
Озонотерапія	4525	37,00 грн.	167425
		РАЗОМ	409295

Таблиця 21

Видатки на розвиток

Операції плазмаферезу	Кількість операцій	Дохід від операцій	Собівартість послуги	Затрати на виробництво	Затрати на народження	НДС 20 %	Видатки на розвиток
Лікувальні	614						
З них: одинарні	300	43500	100,46	30138	1607,36	8700	3054,64
подвійні	300	64500	151,33	45399	0	12900	6201
фільтраційні	14	5251,4	260,46	3646,44	0	1050,28	554,68
донорські	283	60845	100,46	28430,18	0	12169	20245,82
АУФОК	1688	67773,2	27,88	47061,44	278,8	13554,64	6878,32
Озонотерапія	4525	167425	25,57	115704,25	2045,6	33485	16190,15
	РАЗОМ	409295		270379,31	3931,76	81858,92	53124,61

Ситуаційне завдання

1. Розробити матрицю логічної структури проекту.
2. Проаналізувати економічну доцільність проекту на основі прогнозу економічних та фінансових показників проекту.
3. Визначити, які позиції не враховані при розробці вартості медичних процедур. Яким чином це може позначитись при впровадженні проекту?
4. Проведіть оцінку ефективності проекту.
5. Проаналізуйте та визначте основні ризики проекту.
6. Зробіть висновки щодо економічної, соціальної та загальної доцільності впровадження проекту.

ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Структура індивідуальної самостійної роботи

1. Вступ (обсягом 2–3 стор.). У вступі стисло обґрунтовується актуальність проектної діяльності в ринкових умовах, наводиться основна інформація про підприємство — об’єкт аналізу. У вступі необхідно також здійснити обґрунтування проекту, що пропонується. Для обґрунтування необхідності впровадження проекту слід застосувати *один* з наведених нижче інструментів стратегічного аналізу: матриця БКГ, модифікована матриця БКГ, матриця SWOT-аналізу, матриця Мак-Кінсі, матриця логічної структури стратегії (табл.1) або інші методи обґрунтування маркетингових рішень за вибором студента.

Таблиця 1

Матриця логічної структури проекту

Показник	Показники, що об’єктивно перевіряються	Засоби обґрунтування
ЦІЛІ ПРОЕКТУ	Наявність суспільних потреб, можливість їх задоволення	Визначена місія підприємства
ЗАВДАННЯ ПРОЕКТУ	Кількісна та якісна оцінка ринків збуту, прогноз частки на ринку, обсяги реалізації в грошових та фізичних од.	Маркетингові дослідження, статистичні дані, прогнози, характеристика технологічного обладнання
РЕСУРСИ	Кількісні, якісні, часові параметри ресурсів підприємства	Звітність підприємства, засоби фінансового аналізу
ПРОДУКЦІЯ	Характеристика продукції, що вироблятиметься в результаті проекту, позиціонування нового продукту порівняно з існуючими	Рекламна інформація, опис технологій, інформація з інших джерел

2. Опис проекту (обсяг – 2–5 стор.).

У цьому розділі необхідно описати проект, що пропонується, зокрема:

- сутність проекту та його рівень (інновація на рівні підприємства, регіону, галузі тощо);
- джерела інформації, що обґрунтовують параметри проекту;
- необхідне технологічне обладнання (табл. 2);
- продукт проекту (табл. 3);
- джерела фінансування проекту (потенційний інвестор, умови інвестування, вартість інвестиції).

Таблиця 2

Характеристика технологічного обладнання

Показник	Характеристика
Назва обладнання	
Виробник (підприємство, країна)	
Перелік основних складових	
Габаритні розміри	
Вага	
Потужність	
Допустимий термін експлуатації	
Вартість обладнання	
Які послуги включає вартість обладнання (монтаж, шефмонтаж, пусконаладжувальні роботи, навчання персоналу тощо)	
Продуктивність	
Кількість робітників	
Витратні матеріали (на од. мед. послуги або на період):	
–	

2. Прогноз економічних та фінансових показників проекту (5–10 стор.).

У цьому розділі необхідно розрахувати та спрогнозувати такі показники:

2.1. Інвестиційні витрати на здійснення проекту (сума підсумків табл. 3–4).

Таблиця 3

Витрати на придбання обладнання

Найменування, характеристика	Ціна, тис. грн.	Кількість	Вартість, тис. грн.
Разом			

Таблиця 4

Послуги сторонніх організацій

№ пор.	Потреба проекту	Стороння організація	Вартість послуг
	Разом		

Наприклад: потреба — маркетингові дослідження, організація — торгово-промислова палата, вартість робіт — 100 тис. грн.

2.2. Заплановані обсяги мед. послуг (табл. 5).

Таблиця 5

Обсяги виробництва та збуту

Квартальні та річні обсяги виробництва, одиниць мед. послуг						
1 рік				1-й рік	2-й рік	3-й рік
I кварт.	II кварт.	III кварт.	IV кварт.			

2.3 Аналіз собівартості медичних послуг (табл. 6–10).

Таблиця 6

Змінні витрати: сировина і матеріали

Найменування	Одиниця виміру	Кількість, од./кварт.	Ціна за одиницю, тис. грн.	Вартість, тис. грн.	Постачальник, періодичність та умови поставки

Таблиця 7

Змінні витрати: витрати на електроенергію

Види витрат електроенергії	Середньомісячні витрати кВт	Тариф на електроенергію коп./кВт	Місячні витрати, тис. грн.	Квартальні витрати, тис. грн.

Таблиця 8

Змінні витрати: фонд оплати праці в квартал

Категорія персоналу	Кількість, працюючих	Заробітна плата згідно з штатним розкладом, грн.	Разом, грн.	Нарахування на заробітну плату	Місячний ФОП, тис. грн.	Квартальний ФОП, тис. грн.
Медичний персонал						
Управлінський персонал						
Інші						
Разом						

Таблиця 9

Постійні витрати (квартальні)

Статті калькуляції	Сума, тис. грн.
Амортизація *	
Витрати (по відділенню та загальнолікарняні)	
Інші витрати	
Разом	

*Приймаємо квартальну норму – 5 % від балансової вартості обладнання.

Таблиця 10

Розрахунок собівартості медичної послуги (за квартал)

№ пор.	Статті витрат	Сума, тис. грн.
1	2	3
1	Сировина і матеріали	
2	Витрати на електроенергію	

1	2	3
3	ФОП	
4	Інші змінні витрати	
5	Постійні витрати	
	Разом	
Обсяг виробництва		
Собівартість од. продукції		

2.4. Прогноз прибутків і збитків (табл.11.).

Таблиця 11

Прогноз прибутків та збитків проекту, тис. грн.

Назва статті	I квар- тал	II квар- тал	III квар- тал	IV квар- тал	1 рік (ра- зом)	2 рік	3 рік
1. Виручка від реалізації послуг							
2. ПДВ							
3. Виручка без ПДВ (3 = 1 – 2)							
4. Матеріали							
5. Електроенергія							
6. ФОП							
7. Інші змінні витрати							
8. Змінні витрати – разом (8=4+5+6+7)							
9. Витрати (по відділенню та загальнолікарняні)							
10. Інші постійні витрати							
11. Амортизація							
12. Сплата відсотків за кредит							
13. Сумарні валові витрати (13 = 8 + 9 + 10 + 12)							
14. Інші доходи							
15. Інші витрати							
16. Прибуток до виплати податку (16 = 3 – 13 – 11 + 14 – 15)							
17. Податок на прибуток, 25 %							
18. Чистий прибуток (18 = 16 – 17)							

2.5. Прогноз руху грошових коштів.

Таблиця 12

Прогноз руху грошових коштів

Показник	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	1-й рік	2-й рік	3-й рік
1. Залишки грошових коштів на початок періоду							
2. Надходження коштів, в т. ч. (2 = 2.1 + 2.2 + 2.3)							
2.1. Надходження від реалізації							
2.2. Інвестиції							
2.3. Позареалізаційні надходження							
3. Видатки, в т. ч. (3 = 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.4)							
3.1. Валові витрати на виробництво послуг							
3.2. ПДВ							
3.3. Податок на прибуток							
3.4. Інвестиційні витрати (придбання і встановлення обладнання), послуги сторонніх організацій							
4. Чистий грошовий потік (4 = 2 - 3)							
5. Обслуговування боргу (повернення позики)							
6. Залишки грошових коштів на кінець періоду (6 = 1 + 4 - 5)							

3. Оцінка ефективності проекту

Розрахунок ефективності проектів полягає в кількісній оцінці одержуваного фінансового результату шляхом порівняння одержуваного прибутку з витратами, що відносяться на розглянутий проект.

Основними показниками ефективності проектів є чиста приведена вартість проекту, коефіцієнт внутрішньої рентабельності проекту та період його окупності.

Чиста приведена вартість проекту (NPV) являє собою поточну вартість прибутків або вигод проекту, скоректовану на поточну вартість витрат, на його реалізацією. Тобто **NPV визначається різницею між поточною вартістю майбутніх прибутків або вигод і поточною вартістю теперішніх і майбутніх витрат на здійснення, експлуатацію і технічне обслуговування проекту протягом його реалізації.**

$$NPV = \sum[(B_t - C_t) / (1 + i)^t]$$

де: B_t – повні надходження за рік t ; C_t – повні витрати в рік t ; t – відповідний рік проекту $t = 1, 2, 3$; i – ставка дисконтування.

Внутрішня норма рентабельності проекту (IRR) – це ставка дисконтування, при якій чиста приведена вартість проекту (NPV) дорівнює нулю.

Якщо ставка дисконтування відбиває вартість капіталу, то IRR дорівнює максимальному відсотку обслуговування кредиту, котрий проект може сплачувати за залучені фінансові ресурси.

Визначення значення IRR здійснюється при розв'язанні такого рівняння:

$$\sum((B_t - C_t) / (1 + IRR)^t) = 0$$

Період окупності проекту або термін повернення капіталу показує період часу відшкодування витрат проекту потоками чистих вигод, викликаних його реалізацією.

Визначення показників ефективності проекту здійснюється в табличній формі та графічно, з застосуванням стандартного пакету Microsoft Excel.

Таблиця 14

Розрахунок чистої приведеної вартості проекту

№ пор.	Показник	1-й рік	2-й рік	3-й рік
1	2	3	4	5
1	Виручка від реалізації медичних послуг			
2	Амортизаційні відрахування			
3	Видатки, в т. ч.: (3) = (3.1) + (3.2) + (3.3) + (3.4)			
3.1	Валові витрати на виробництво продукції			
3.2	ПДВ, інші податки та платежі			
3.3	Інвестиційні витрати			

1	2	3	4	5
3.4	Податок на прибуток (3.4) = ((1) – (3.1) – (3.2) – (2)) x 0.3			
4.	Різниця надходжень та видатків (4) = (1) – (3)			
5	Ставка дисконтування, i			
6	Коефіцієнт дисконтування, $k = 1 / (1 + i)^t$			
7	Дисконтована різниця надходжень та видатків (7) = (4) x (6)			
8	Чиста приведена вартість (з наростаючим підсумком)			

Пояснення.

Амортизаційні відрахування приймаються відповідно до значень рядка (11) табл. 11.

Витрати на виробництво приймаються відповідно до значень рядка (3.1) табл. 12.

Податок на прибуток враховується в розрахунках тільки у випадку його позитивного значення. Прибуток зі знаком “–” означає збитки; у цьому випадку податок на прибуток вважається рівним “0”.

Ставка дисконтування встановлюється в залежності від прогнозу індексу інфляції, в десяткових частках.

Статистичні дані про рівень інфляції в Україні за останні роки:

Таблиця 14

Статистичні дані про рівень інфляції

Рік	Рівень інфляції, %
200...	
200...	
200...	
200...	
прогноз на 200...	

Чиста приведена вартість за перший рік проекту дорівнює дисконтованій різниці надходжень і видатків протягом першого року, за другий рік проекту – сумі дисконтованих різниць надходжень і видатків за 1-й та 2-й роки проекту, за 3-й рік, відповідно – сумі різниць надходжень і видатків за три роки проекту.

Графік NPV проекту, виконаний засобами “майстер діаграм” Microsoft Exel може мати такий вигляд (рис. 1):

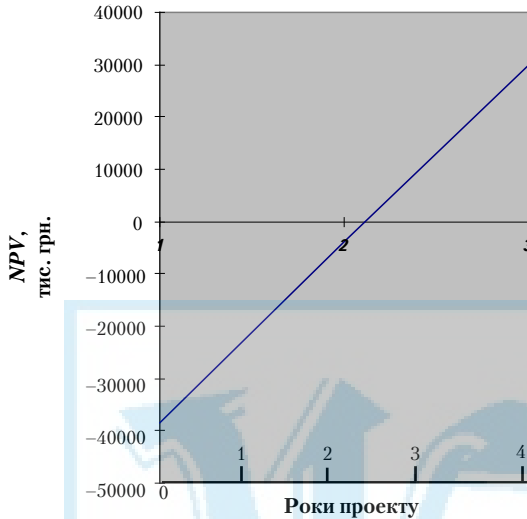

Рис. 1. Зразок графіка NPV проекту

Точка перетину графіка NPV проекту з часовою віссю (вісь ординат) дає значення періоду окупності проекту (для прикладу, наведеного на рис. 2 $T = 2,1$ року). Міняючи значення ставки дисконтування i підбираємо його таким, при якому $NPV = 0$ для кінцевої дати року окупності проекту. (Наприклад, якщо $T=2,1$ року, то необхідно розглянути випадок, при якому $NPV = 0$ для кінця 3-го року проекту).

Це значення ставки дисконтування (i) дорівнюватиме коефіцієнту внутрішньої норми рентабельності проекту (IRR).

Результати визначення основних показників ефективності проекту подаються в табличній формі:

Таблиця 15

Інтегральні показники проекту

Назва показника	Значення показника
Чиста приведена вартість проекту (NPV), тис. грн	
Внутрішня норма рентабельності проекту (IRR)	
Період окупності, T , роки	

4. Аналіз ризиків

Необхідність визначення параметрів проектної стратегії призводить до необхідності кількісної оцінки ризику, що супроводжує реалізацію обраного проекту.

У розрахунковій роботі оцінка ризиків здійснюється методом аналізу чутливості, що полягає в дослідженні змін основного показника, котрий характеризує результати проекту (чиста приведена вартість), внаслідок зміни параметрів, що характеризують вплив зовнішнього середовища.

Таблиця 16

Чутливість теперішньої вартості проекту до факторів ризику

№ пор.	Параметри, що змінюються	NPV, тис. грн.						
		-30 %	-20 %	-10 %	0 %	10 %	20 %	30 %
1	% зміни параметру							
	Ставка дисконтування							
2	Ціна на одиницю послуги							
3	Ціна на витратні матеріали							

Зразок графіка впливу зміни різних факторів ризику на чисту приведену вартість проекту наведений на рис. 2

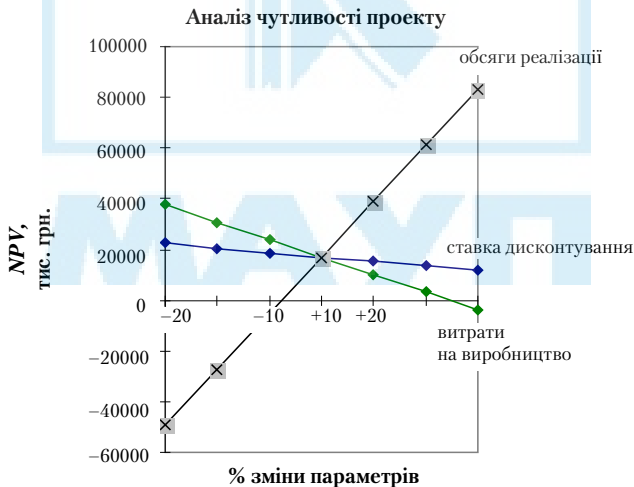

Рис. 2. Аналіз чутливості проекту

Висновки (1–2 стор.).

У цьому розділі самостійної роботи необхідно проаналізувати дані, отримані в двох попередніх розділах.

Критерій NPV означає, що проект є економічно доцільним, якщо його чиста приведена вартість має позитивне значення, проект покращує фінансові показники лікувально-профілактичного закладу в цілому і може бути рекомендований для фінансування.

У протилежному випадку підприємство одержує збитки і йому нецільно реалізовувати цей проект. Значення $NPV = 0$ показує, що величина сумарних дисконтованих надходжень від проекту точно відповідає сумі вкладеного капіталу і проект байдужий інвестору, тому що він не підвищує прибутку закладу — ці ж прибутки фірма одержить і без проекту.

Внутрішня норма рентабельності проекту виступає, як очікуваний рівень прибутковості проекту.

При аналізі доцільності впровадження проекту потрібно проаналізувати не тільки окупність проекту, проте його соціальне значення. Доцільно зробити прогноз щодо макроекономічної ефективності зменшення захворюваності жінок та дітей.

Застосування терміну окупності проекту як критерію оцінки проекту означає вибір проектів із мінімальним терміном окупності. Бажаний термін окупності, згідно з вітчизняною практикою інвестиційної діяльності, не повинен перевищувати 3 роки.

На підставі аналізу чутливості проекту необхідно зробити висновок про основний фактор ризику, при зміні якого відбувається найбільш суттєва зміна чистої приведеної вартості проекту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова

1. Указ Президента України від 18 січня 1996 р. № 63/96 Національна програма “ДІТИ УКРАЇНИ”.
2. Указ Президента України від 26 березня 2001 р. № 203/2001 Національна програма “Репродуктивне здоров’я 2001–2005”.
3. Постанова Кабінету Міністрів України “Про порядок штучного переривання вагітності” від 12 листопада 1993 р. № 926.
4. Наказ МОЗ України “Про виконання Указу Президента України від 26 березня 2001 р. № 203/2001 “Про Національну програму “Репродуктивне здоров’я 2001–2005” від 26.04.01 № 1132.

5. *Наказ* МОЗ України “Про затвердження заходів Міністерства освіти і науки України на виконання Указу Президента України від 26.03.01 № 203/2001 “Про Національну програму “Репродуктивне здоров’я 2001–2005” від 27.04.01 № 348.
6. *Наказ* МОЗ України “Про затвердження плану реалізації додаткових заходів щодо забезпечення виконання Національної програми “Діти України” на період до 2005 року” від 26.02.01 № 79/10.
7. *Наказ* МОЗ України “Про впровадження програми “Підтримка грудного вигодовування дітей в Україні на 2000–2005 роки” від 09.03.2000 № 50

Основна

8. *Кобиляцький Л. С.* Управління проектами. — К.: МАУП, 2002.
9. *Щёкин Г. В.* Управление бизнесом. — К.: МАУП, 2004.
10. *Страховий* та інвестиційний менеджмент: Підручник / За ред. В. Г. Федоренка. — К.: МАУП, 2002. — 344 с.
11. *Фінанси* (теоретичні основи): Підручник / За ред. М. В. Грідчиної, В. Б. Захожая. — К.: МАУП, 2002. — 280 с.
12. *Управління* підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров’я / За ред. О. В. Баєвої та І. М. Солоненка. — К.: МАУП, 2007. — 376 с.
13. *Здравоохранение: экономика, маркетинг, менеджмент: Учеб. пособие* / А. А. Чухно, Л. К. Дембский и др. — Симферополь: Таврида, 2001. — 339 с.
14. *Шутов М. М.* Экономические основы регионального здравоохранения: Моногр. — Донецк: ВИК, 2002. — 296 с.

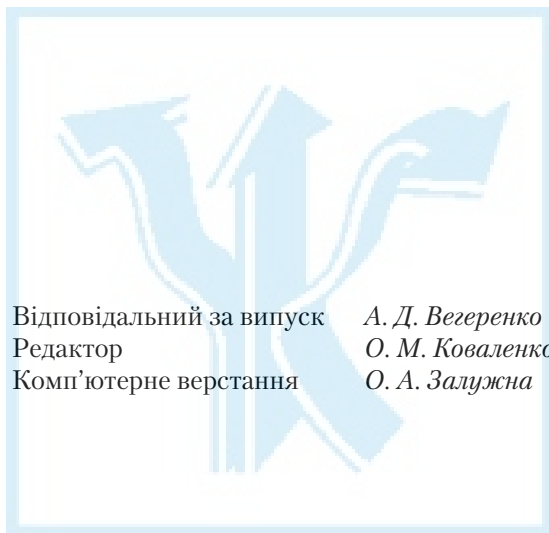
Додаткова

15. *Абрамченко В. В.* Клиническая перинатология. — СПб.: Наука, 1996.
16. *Ананенко Г. А.* Акушерско-педиатрическо-терапевтический комплекс // Медицина. — 1999. — № 3.
17. *Аряев Н. З., Зеленский А. А., Мерикова Н. Л.* Гемолитическая болезнь новорожденных. — К.: Здоровья, 1992. — 154 с.
18. *Воинов В. А., Цибулькин Э. К., Поляков С. З.* Методы эфферентной терапии и детоксикации у новорожденных и детей раннего возраста // Метод. рекомендации № 95/251 1996 г. — СПб., 1996.
19. *Воинов В. А.* Эфферентная терапия. Мембранный плазмаферез. — М., 2002. — С. 14–15.

20. *Гойда Н. Г.* Наукове обґрунтування та розробка системи медико-санітарної допомоги жінкам з екстрагенітальною патологією: Автореф. дис. ... д-ра мед. наук. — К., 2000. — 34 с.
21. *Гойда Н. Г., Дудіна О. О., Моїсеєнко Р. О.* Охорона здоров'я дітей і жінок // Стан здоров'я населення України та результати діяльності закладів охорони здоров'я. — К.: Здоров'я, 2001.
22. *Гомелла Т. Л., Каннигам М. Д.* Неонатология. — М.: Медицина, 1998.
23. *Жибурт Е. Б.* Трансфузиология. — СПб.: Медицина, 2002. — С. 305–322.
24. *Кузьменко М. М., Баранов В. В., Шиленко Ю. В.* Здравоохранение в условиях рыночной экономики. — М.: Медицина, 1994.
25. *Лисицын Ю. П.* Социальная гигиена и организация здравоохранения. Проблемные лекции: Учеб. пособие. — М.: Медицина, 1992.
26. *Лучкевич В. С.* Основы социальной медицины и управления здравоохранением: Учеб. пособие. — СПб.: 1997.
27. *Малаховский Ю. Е., Макарець Б. Г., Жданова Е. А.* Плазмаферез при иммунокомплексных заболеваниях у детей // Педиатрия. — 1989. — № 9. — С. 21–26.
28. *Принципы* интенсивной терапии гнойно-септических заболеваний новорожденных: Метод. рекомендации / Под ред. М. Р. Рокицкого. — Казань, 1997. — 20 с.
29. *Сырцова Л. Е., Костродымов Н. Н. и др.* Основы управления в здравоохранении и менеджмент // Экономика и инновационные процессы в здравоохранении: Учеб. пособие / Под ред. В. З. Кучеренко. — М., 1994.
30. *Филиппова Т. Ю., Агафонова О. З.* Организация терапевтической помощи беременным, роженицам и родильницам // Пробл. соц. гигиены, здравоохранения и истории медицины. — 2003. — № 3. — С. 12–17.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Ситуаційне завдання до самостійної індивідуальної роботи студентів.....	3
Дидактичні матеріали для забезпечення самостійної роботи.....	22
Список літератури.....	33

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>О. М. Коваленко</i>
Комп'ютерне верстання	<i>О. А. Залужна</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3380

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП